

Třídní boj opět na scéně

V poslední době se objevilo několik zákonů, které zdaňují ve prospěch odborářů všechny ostatní občany.

Úleva na dani z příjmu pro odboráře

V balíku zákonů přijímaných v rámci vládní reformy veřejných financí byla přijata i novela zákona o dani z příjmu, do níž byl začleněn paragraf, který říká, že nově lze od daňového základu odečíst příspěvky zaměstnanec odborové organizaci do výše 3000 korun ročně (podobně jako dnes může každý odečíst položku na dítě či dary na dobročinnost). To znamená, že poplatník, pohybující se v nejnižším příjmovém pásmu zdaňovaném 15 % může takto ušpóřit 450 korun ročně.

Stát na základě tohoto „reformního“ opatření přijde o stovky milionů korun, zatímco odboráři stovky milionů ušetří. Zbytek obyvatelstva tento rozpočtový výpadek zaplatí ve formě vyšších spotřebních daní a DPH. Ve své podstatě zavádí tento paragraf legislativní třídní nerovnost. Vezmeme-li navíc v úvahu, že živnostníkům zvyšuje vláda odvody na sociální a zdravotní pojištění téměř o polovinu, je odborářská úleva facou vládních poslanců všem živnostníkům.

0,3 procenta pro odbory

Dalším výdobytkem odborů se stal paragraf v novele zákoníku práce (v den psaní tohoto textu prošel druhým čtením). Ten příkazuje zaměstnavatelům, kteří mají ve firmě odborovou organizaci, platit v její prospěch 0,3 % objemu mezd, tedy i z mezd pracovníků, kteří v odborech nejsou. Zaměstnanec s průměrnou mzdou tak bude převádět ve prospěch odborů 600 korun ročně.

Dojde k dalšímu zatížení ceny práce a motivaci pro zakládání odborů tam, kde mají firmy to štěstí, že odbory dosud nemají. Nejde samozřejmě o nic jiného než o zdanění. Firmy s odborovou organizací budou muset platit kromě zdravotního a sociálního pojištění nad rámec hrubé mzdy ještě odborářskou dávku.

Cena za sociální smír?

Lze se dohadovat, že tyto paragrafy byly do novel zákonů začleněny jako ústupky odborovým organizacím, které poté přestaly vést protesty proti vládní reformě. Zmíněné paragrafy jednak mohou odborům pomoci zastavit prudký úbytek členů a jednak částečně členům odborů kompenzují růst životních nákladů, které ve formě růstu spotřebních daní vládní reforma obsahuje.

Každopádně se jedná o evidentně nespravedlivá opatření ve prospěch odborářů a na úkor všech ostatních obyvatel České republiky.

PETR MACH

Co se stalo s americkou pravicí?

DALIBOR ROHÁČ

Když prezident George W. Bush v poslední zprávě o stavu Unie uvedl, že federální vláda usiluje o to, „aby každé dítě v Americe umělo číst“ nebo že „je spravedlivé zdaňovat zisk podniků,“ tak to mohlo bystřejším pozorovatelům naznačit, že současná americká pravice se od idylických časů *Old Right* radikálně změnila. Jde o změnu tak závažnou a rozsáhlou, že si zaslouží stručný historický exkurz za účelem pochopení její podstaty. Namísto jsou obavy, zda tato přeměna nespočívá v radikální etatizaci americké pravice a v převzetí mnoha socialistických tezí. To, jakou politiku uskutečňují politici, závisí především na jejich intelektuálním zázemí. Proto je užitečné podívat se na vývoj, kterým prošla dominantní část americké intelektuální pravice. Důsledky tohoto vývoje je pak možné vidět v politice uskutečňované prezidenty, kteří byli všeobecně vnímáni jako „pravíci.“

Stará americká pravice se během třicátých let skládala v zásadě ze tří skupin. Jednu skupinu tvořili individualisté a libertariáni jako Henry Mencken, Albert Jay Nock či Gareth Garrett, další skupinu představovali pravíci demokraté (např. marylandský guvernér Albert Ritchie) vyznávající hodnoty *laissez-faire* Demokratické strany 19. století a konečně umírnění socialisté, kteří se pouze domnívali, že Rooseveltův *New Deal* zašel příliš daleko (např. Herbert Hoover). Tyto tři skupiny tvořily opozici vůči doté doby nevidané socializaci ekonomiky a růstu federální vlády za vlády Franklina D. Roosevelta. Je třeba uvést, že intelektuální hybnou silou této opozice byli právě libertariánští „extrémisté.“

Stará pravice se děsila domácího i zahraničního intervencionismu a požadovala návrat před období *New Dealu*. Minimální požadavky, na kterých se všechny tři skupiny shodly, byly odstranění *Social Security Act*, *Wagner Act*, návrat k zlatému standardu a odstranění dalších opatření, která položila základ americkému státu blahobytu. Část pravíkové opozice by pochopitelně šla dále – k odstranění Federálního rezervního systému, federální daně z příjmu či dokonce až k odstranění *Federal Judiciary Act* z 1789 a k návratu

k Článcům konfederace. Stará pravice představovala to, co dělalo Ameriku Amerikou – ochranu vlastnictví, omezenou ústavní vládu, zdravé komoditní peníze a neangažování se v zahraničních otázkách (před kterým varoval už George Washington a kterému se neokonzervativci tak vysmívají).

V zásadě zdravě podobě vydržela americká pravice až do poloviny padesátých let. V této souvislosti není bez zajímavosti, že hlavní opozici vůči vstupu USA do korejské války nerepresentovali levicoví politici (snad s výjimkou marginální Komunistické strany) ale právě pravíci izolacionisté. Ti si totiž uvědomovali, že pro svobodu Američanů představuje mnohem větší hrozbu Washington, D.C. než konflikt na poloostrově v jihovýchodní Asii.

Jak tedy došlo k nynější situaci? Je vhodné připomenout, že v polovině padesátých let už větší část pravíkových vůdců byla po smrti (např. senátor Taft nebo plukovník McCormick) či v důchodu. Vzniklou mezeru zaplnila skupina intelektuálů kolem Williama F. Buckleyho a časopisu *National Review*. Zvláštností tohoto časopisu a celé této nepočetné skupiny (označované jako *New Right*) bylo to, že šlo do značné míry o bývalé levičáky a komunisty, kteří tihli k trockismu. Když viděli, že se trockismus v Sovětském svazu nijak zvlášť neprosazuje, pokusili se využít svůj antistalinismus v politice právě v boji se Sovětským svazem – s bohem, který selhal. Drobným problémem však bylo, že se nezřekli většiny trockistických tezí – zejména myšlenky permanentní revoluce a pochopitelně přijali za své myšlenky *New Dealu* a budování státu blahobytu. (V této souvislosti je užitečné připomenout, že např. Irving Kristol, „otec“ neokonzervatismu, byl bývalým členem 4. Internacionály...)

V průběhu následujícího desetiletí byla americká pravice především zásluhou Williama F. Buckleyho „vyčištěná“ od všech „extrémistů“ – izolacionistů, Randistů, libertariánů či těch, kteří se odvážili oponovat Martinovi Lutherovi Kingovi a zavádění nových „občanských práv.“ Spolu s tím, jak se pravice zbavovala „extrémistů,“ přijímala do svých řad nové ide-

(Pokračování na straně 2)

Co se stalo.....

(Pokračování ze strany 1)

ology - trockisty, sociální demokraty či marxisty jako Sidney Hooka.

Takováto sestava neokonzervativců dokázala v krátké době získat obrovský vliv a vyprofilovat se jako jediná alternativa k levici. Politické spojení neokonzervatismu a Republikánské strany se završilo za doby Jimmyho Cartera, kdy značná část neokonzervativních trockistů „emigrovala“ z Demokratické strany. Za definitivní ztrátu naděje na změnu směřování americké pravice lze považovat rok 1992, kdy z volební soutěže o úřad amerického prezidenta vypadl paleokonzervativce Patrick Buchanan. Patrick Buchanan přitom do značné míry prosazuje řešení, pod které by se byli podepsali i představitelé starého amerického konzervatismu - zahraničněpolitický izolacionismus, omezení federální vlády či zastavení *affirmative action*. Skutečností zůstává, že se stal obětí doslova nenávislné kampaně neokonzervativců a mediálního establishmentu - označující ho za antisemitu a zpátečníka.

Neokonzervativci nezpochybňují „výdobytky“ New Dealu a stát blahobytu, pouze se ho snaží učinit trochu méně plýtvajícím, nesnaží se plošně snižovat a odstraňovat daně z principu, přistupují jen k jejich občasnému omezenému snižování s cílem „nastartování ekonomiky,“ už nevolají po návratu k zlatému standardu, ale snaží se „optimalizovat“ emisi papírových peněz, nepokoušejí se odstranit environmentální regulace, ale jen je učinit „efektivnějšími“ a hlavně si nemyslí, že by se federální vláda měla omezit na ochranu Američanů, ale že má ve Wilsonovském duchu „učinit svět bezpečným pro demokracii,“ vykonávat tisíce různých rolí, doma i v zahraničí. S takovýmto intelektuálním zázemím je potom nemožné principiálně odlišit americkou pravici od levice, oba proudy se stávají stejně intervencio-

nistickými, socializujícími a vzdálenými od ideálů otců zakladatelů.

Z české perspektivy se navzdory tomu může zdát, že republikánští prezidenti byli za posledních padesát let brzdou růstu federální vlády. Není tomu tak a ve světle toho, co bylo dosud řečeno o intelektuálním vývoji amerického pravicového hnutí, by nás to ani nemělo překvapovat. V situaci, kdy americká pravice převzala většinu socialistických tezí, rostla federální vláda jak za vlády demokratů, tak i za vlády republikánů.

Například Dwight Eisenhower v průběhu svého funkčního období zvýšil federální výdaje o 30 procent a založil *Department of Health, Education and Welfare* (Ministerstvo zdravotnictví, školství a sociální péče, název za který by se nemusela stydět žádná skandinávská země) a NASA (organizaci, která vede žebříčky největšího plýtvání v dějinách). Richard Nixon zvýšil během svého prezidentování federální výdaje o 70 procent, začal s pozitivní diskriminací a definitivně odstranil vazbu amerického dolaru na zlato. Výjimkou může být Gerald Ford, který během svého prezidentování nestihl výrazně zvýšit vládní výdaje a celkově patřil mezi nejméně škodlivé prezidenty. Naproti tomu Ronald Reagan zvýšil vládní výdaje o 53 procent, přijal 250 000 nových vládních zaměstnanců a „zachránil“ *Social Security* zvýšením povinných odvodů. George H.W. Bush zvýšil federální výdaje o 12 procent, zavedl nové daně a podepsal mimo jiné neslavný *Americans with Disabilities Act*.

George W. Bush pokračuje v této nešťastné tradici. Aby to bylo jasné, stačí v rychlosti prolítnout jeho letošní zprávu o stavu Unie. „Naším (...) cílem je zabezpečit kvalitní a dostupnou zdravotní péči pro všechny Američany.“ Pravděpodobně za peníze všech daňových poplatníků. „Předložil jsem vám komplexní plán pro oblast energetiky, jehož cílem je podpořit energetickou účinnost a úspory energie, rozvíjet čistší technologie a vyrábět více

energie doma.“ Sektorové plánování? A co toto: „Předložil jsem legislativu o čistém vzduchu, která nařizuje snížit znečištění ovzduší během následujících 15 let o 70 procent. Předložil jsem vám *Iniciativu za zdravé lesy* (...) Dnes večer navrhuji vyčlenit sumu 1,2 miliardy dolarů na financování výzkumu, který by měl Americe umožnit stát se světovým lídrem ve vývoji čistých automobilů na vodíkový pohon.“ Nebo „Na celé zeměkouli Amerika dává najíst hladovějícím - přes 60 procent mezinárodní potravinové pomoci představuje *dar lidu* Spojených států. Dnes, kdy naše země přesouvá vojenské jednotky a buduje spojení pro bezpečnější svět, musíme si též připomenout, že posláním naší pozeňnané země je učinit tento svět lepším.(...) Žádám Kongres, aby v průběhu následujících pěti let vyčlenil 15 miliard dolarů, abychom odvrátili přílivovou vlnu AIDS v nejvíce postihnutých státech Afriky a karibské oblasti.“

Jde nepochybně o ušlechtilé cíle. Ale každý autentický konzervativce a libertarián musí zavrhnout federální vládu jako prostředek dosahování takovýchto cílů. Federální vláda nebyla založená k tomu, aby se starala o čištění lesů, vývoj vodíkových automobilů či o krmení hladovějících v rovníkové Africe. Federální vláda byla založená výhradně na ochranu života a majetku amerických občanů. Jestli existuje nějaká ústřední myšlenka staré americké pravice, tak je to právě tato. Není těžké si uvědomit, že to byla právě tato myšlenka, která učinila Spojené státy tak skvělou a jedinečnou zemí. Pomyslení na to, že tato myšlenka je permanentně ignorovaná a pošlapávaná vůdci a představiteli politického hnutí, které by se k ní mělo hlásit, vyznívá proto mimořádně tragicky pro vyhlídky svobody ve Spojených státech, v zemi, ke které mnozí znechucení Evropané vzhlížejí s nadějí.

Autor studuje ekonomii na FSV UK a pracuje ve slovenském Inštitúte pre slobodnú spoločnosť.

Účetním trikem budeme na EU doplácet více než jsme čekali

Podle požadavků EU musí ČR do ukazatele hrubého domácího produktu (HDP) připočítat mj. obvyklé roční nájemné i za lidi, kteří bydlí ve svém a tudíž nikomu nájem neplatí. HDP tak bude kladný i tehdy, pokud si zde nikdo nevydělá ani korunu. Velikost HDP pro potřeby určení ročního příspěvku do EU tak bude vyšší asi o 150 miliard korun. „Nové výpočty budou znamenat zvýšení hodnoty hrubého domácího produktu. ... Tyto úpravy budou mít dopad na velikost příjmů a výdajů státního rozpočtu. Příspěvky do společných fondů Evropské unie vypočítávané z velikosti hrubého národního důchodu se tím totiž proporcionálně zvýší a současně se zřejmě ztíží přístup ke strukturálním fondům poskytovaným z EU

regionům členských států ... Revize HDP na základě nové metodiky je povinností pro všechny přistupující země, a to ještě před vstupem do EU - nejpozději v dubnu 2004,“ uvedl Český statistický úřad. (ČSÚ, tisková zpráva 8.7.2003)

EU chce, aby lidé více odpočívali

„Chce to po nás Evropská unie. Evropa nechce přepracované zaměstnance. Chce, aby lidé odpočívali,“ obhajovala mluvčí Ministerstva práce a sociálních věcí Kateřina Prejdová návrh ministra Škromacha, aby lidé nesměli pracovat více než 40 hodin týdně. (Právo 25. 9.) Škromach rovněž hodlá prosadit zvýšení minimální mzdy s odůvodněním, aby snížil nezaměstnanost. Co na tom, že po celou dobu zvyšování minimální mzdy nezaměstnanost roste.

Odbory včera, dnes a zítra

JOSHUA LIVESTRO

Mám pro vás hádanku: během posledních let jsem se zmenšoval, přesto se po celou tuto dobu zvětšovala moje moc. Co jsem?

Správná odpověď: odborářské hnutí v Evropě. Tato hádanka vlastně už chvilku neplatí, protože během posledních šesti měsíců utrpěly odborové svazy v Evropě výrazné porážky, které vyvolaly pochybnosti o schopnostech tohoto typu organizací hrát významnější roli ve společnosti 21. století.

Nejprve v červnu tohoto roku neuspěly stávky v závodech Volkswagenu v bývalém Východním Německu. Tyto stávky, které organizoval mocný odborářský svaz IG Metall, zkolabovaly, když dělníci dali přednost své současné práci před příslibem kratším pracovním týdnem (není divu s ohledem na ubohý stav německé ekonomiky). Neúspěch stávky – první v historii IG Metall za posledních padesát let – vyvolal v řadách německých odborářů zmatek.

Přibližně ve stejnou dobu se ve Francii postavil veřejný sektor za zamítnutí navrhované vládní reformy penzijního systému.

Stávka zkolabovala nevidaným stylem. Při pokusu zneškodnit časovanou francouzskou penzijní bombu, premiér Jean-Pierre Raffarin navrhl odložit odchod do důchodu o 2,5 roku a valorizaci důchodu odvozovat od cen spíše než od platů. Stávka se zhroutila v momentě, když se francouzská veřejnost, znechucená důsledky stávky ve veřejné dopravě, rozhodla vyjít do ulic a říci hlasitě „Non!“ odborářům. Za pár týdnů od stávky prošel reformní návrh parlamentem bez podstatných změn.

I britští odboráři pocítili problémy na nedávné výroční konferenci vládnoucí Labour Party. Při debatě o zdravotnictví a penzijní reformě si dohodou britští odboráři zajistili takovou pozici, že při hlasování o vládní politice nemohli zastánci vlády nikdy obhájit své postoje. Ale i přesto, že odboráři přehlasovali vládu v obou případech, bylo zřejmé, že členové strany do jednoho podpořili vládu a vystoupili proti odborům. Zdá se, že odboráři ztrácejí svůj tradiční vliv na řadové členy Labour Party.

Co se skrývá za touto sérií neúspěchů? Někteří komentátoři je přisuzují stále se

ztenčující členské základně odborových organizací. Odbory prostě již nemají dostatek členů na to, aby mohli mobilizovat široké masy ke kolektivním akcím. Ve Francii je méně než 10 % pracovníků v odborech, což je v silném kontrastu s 20 % v roce 1980. V tom samém období – i přes rekordní zaměstnanost – ztratily britské odbory polovinu členské základny. Odboráři z DGB v Německu ztratili přes 1 milion členů za uplynulých pět let. Jedním z hlavních důvodů tohoto trendu určitě bude celkový přesun tradičních odborářských sektorů ekonomiky – například průmyslové výroby – do ostatních částí světa.

Ale to není vše. Ani na vrcholu své moci odbory nikdy nereprezentovaly více než polovinu pracovní síly, přesto ji celou kontrolovaly. V dnešní době představují odbory pro většinu zaměstnanců, zvláště těch mladších, nedůležitou organizaci. Dle článku, který nedávno vyšel v britském Guardianu, jsou odbory v koncích s nabíráním mladých členů. Další článek, tentokrát z německého Die Zeit, vysvětluje (Pokračování na str. 4)

600 korun ročně prý nikomu neublíží

„Jsem přesvědčen, že jde o částku ekonomicky únosnou, která žádného podnikatele neohrozí,“ uvedl v parlamentní debatě 16. 10. 2003 poslanec Antonín Zralý (KSČM) na obhajobu návrhu zdanění všech zaměstnanců ve prospěch odborů. Řada občanů by v důsledku navrhovaného opatření zaplatila odborům v průměru asi 600 korun ročně, ať už nižším růstem mezd nebo v nepatrně vyšších cenách zboží. Argument, že ta trocha zatížení a regulace nikomu neublíží, ale vedl k tomu, že stát nyní přerozděluje již 50 % všech výdělků.

Omezováním svobody k vyšší kvalitě života?

„Cílem není vyšší HDP, ale lepší kvalita života. Je úplně racionální, když si některá země uzákoní čtyři týdny dovolené za cenu nižšího HDP,“ uvedl bývalý ministr práce a sociálních věcí v Clintonově vládě Robert Reich, proslulý především trvalou snahou zvyšovat minimální mzdu, který v Praze převzal výroční cenu Nadace Dagmar a Václava Havlových „za schopnost analyzovat ekonomické jevy, které vidí v jejich širokých lidských a sociálních souvislostech“. V čem je ale kvalita života vyšší, když je povinná dovolená každému nařízena, místo aby si každý přijal zaměstnání s tak dlouhou dovolenou, která mu vyhovuje? Není vhodným adeptem na příští ročník Havlovy ceny Zdeněk Škromach?

(MFD 7. 10. 2003)

Možnost pracovat mimo EU bude po vstupu do EU snazší

Zatímco náš vstup do EU „odměňuje“ jedna země EU za druhou zákazem volného ucházení se o práci pro české občany, nečlenské Norsko, žádné omezení nechystá. „Finsko zavede po rozšíření EU přechodné období, po němž bude omezen volný pohyb

pracovních sil z nových členských zemí. ... Naproti tomu Norsko, které není členskou zemí EU, brány svého pracovního trhu bude mít pro nové členy trvale otevřené již od samého počátku rozšíření,“ uvedly Hospodářské noviny. (HN 27.8.03)

Cukrovary prodávaly cukr za tržní ceny, tím prý rozvrátily trh

Po loňském dočasném zrušení regulace trhu s cukrem českým Ústavním soudem ztratil stát přehled o tom, kolik cukru je u nás uskladněno. „Cukrovary prodaly cukr bůhvíkomu. I když už nyní máme opět nové kvóty a minimální ceny, trh se rozvrátil,“ uvedl Rudolf Jánský, náměstek ministra zemědělství. Proto podle něj nyní hrozí, že nám Brusel sníží výrobní kvótu na cukr nebo vyměří dodatečnou daň na cukr (EU vybírá z členských zemí speciální daň z cukru). (HN 25.8.03) Podle EU a pana Jánského je volný trh rozvrácený trh, zatímco trh, kde je pevně určen objem produkce i ceny je trh spořádaný.

Úředník určuje morálku

„Já to považuji za velmi nefair, velmi neslušné, velmi nemorální,“ uvedl (CRO1 13.8.03) ředitel břevlaského úřadu práce Jaroslav Valný na adresu chování supermarketu Hypernova, který se dohodl se zaměstnanci, že jim bude přesčas platit stejně jako práci odpracovanou během standardní pracovní doby a že se s dvěma pracovníky s obdobnou pracovní náplní dohodl na nestejných mzdách. Úřad práce má pravomoc za porušování zákoníku práce udělit firmě až čtvrt milionu korun pokuty. Podle státního úředníka Valného je nemorální dobrovolná dohoda dvou rovnoprávných smluvních stran, zatímco je podle něj morální, když stát diktuje podmínky a omezuje tím dobrovolný kontrakt. Nezpochybujeme pravomoc státu vymáhat dodržování zákoníku práce, ale zpochybujeme, aby se přitom oháněl morálkou. (pm)

(Pokračování ze strany 3)

proč: „Odbory jsou pro mladé lidi nudné. Na dnešním trhu idejí musí bojovat o přízeň mládeže nejen se zavedenými organizacemi jako je Greenpeace nebo Amnesty International, ale i s velmi schopnými nátlakovými a lobbystickými skupinami antiglobalistického hnutí. A na tomto trhu vám nepomůže image organizace určené pro padesátníky a starší.“

Odbory také stále více nejsou schopné ztotožnit se s mnoha prvky moderní společnosti. Zaměstnanci nejsou bezbranné figurky na kapitalistické šachovnici. Naopak jsou bez problémů schopni se o sebe postarat. Moderní pracovní vztahy jsou charakterizovány velkou mírou osobní zodpovědnosti. Většina zaměstnanců je také dost silně ponořena do procesu osobního vzdělávání a zvyšování své kvalifikace na to, aby si vůbec stačila všimnout existence odborů, nemluvě o demonstracích údajně na svou podporu.

Jak ukázalo francouzské léto pod taktovkou odborářů, jedinou cestou, kterou nyní mohou odbory použít k tomu, aby dostaly do pohybu masu lidí, je zbavit tyto lidi služeb, které vzhledem k vysokému zdanění oprávněně požadují – veřejná doprava, veřejné vzdělání. Tato cesta ale

nyní dokáže vzbudit radikální protiodborářské nálady. Právě to ukazuje příklad Francie, kde nesouhlas s odboráři neočekávaně tlumočila 21 letá studentka politologie Sabine Herold. Její řeč 15. června před davem, který čítal neuvěřitelných 100 000 odpůrců odborových stávek, neznamenal pouze bod obratu ohledně navrhované reformy, ale také v případě vzta-

hů občana a odborů. Systém odborářského centralizovaného a kolektivního vyjednávání je před radikální změnou stejně jako celé odborové hnutí v zemích Evropské unie.

Článek byl původně publikován na Tech Central Station (www.techcentralstation.com).
Přeložil TJ

Typografické studio

Nabízíme: Kompletní zpracování knih, časopisů, katalogů, dopisních papírů, vizitek ..., logotypů, grafických návrhů... Zajistíme tisk a knihařské zpracování.

Proč to děláme? Protože nás to baví!

Vladimír Vyskočil – KORŠACH • Ježkova 1 • 130 00 Praha 3
Mobil: 777 13 13 86 • Tel./fax: 222 734 455 • E-mail: typograf@easynet.cz

PŘEDPLATNÉ

**ZAÚJAL VÁS ČASOPIS
LAISSEZ FAIRE?**

**PŘEDPLAŤTE SI
JEJ ZA 100 Kč**

Předplatné zahrnuje zaslání deseti čísel LF ročně každý měsíc kromě července a srpna.

Kontaktujte Petra Macha:

Tel.: 603 228 753 • Email: machpetr@iol.cz

Úsilí časopisu Laissez Faire, který s omezenými soukromými zdroji pravdivě informuje o evropské integraci a bojuje s vládní propagandou za vstup do EU financovanou z peněz daňových poplatníků, má moji velkou podporu. John Laughland,

autor knihy *Znečištěný pramen: nedemokratické počátky Evropské ideje*

Laissez-Faire, měsíčník pro svobodu jednotlivce. Čte se [lese-fér]. Vydává: občanské sdružení Laissez Faire. Adresa: Bozděchova 8, 150 00 Praha 5. Tel.: 603 228 753, machpetr@iol.cz (Petr Mach), tjirsa@centrum.cz (Tomáš Jirsa). Internetový archiv: www.petrmach.cz/lf. Číslo účtu: 1011153517/5500. Náměty, články, reakce, zájem o předplatné, zájem o inzerci uvádějte na výše uvedený kontakt. Registrace MK 8183. ISSN 1212-8597